

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Arbetsgrupp naturolyckor

Aktivitetsplan 2024

Arbetsgrupp naturolyckor - aktivitetsplan 2024

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för arbete med naturolyckor och klimatanpassning

Diarienummer: MSB 2024-01446

Innehåll

ARBETSGRUPP NATUROLYCKOR	4
Deltagare i arbetsgruppen.....	4
Möten i arbetsgruppen.....	5
En gemensam aktivitetsplan	5
Målsättningar	5
Målgrupper.....	5
Åtgärder i aktivitetsplanen	5
Arbetet med att ta fram aktivitetsplanen	6
Del 1 – Identifiera problembild.....	6
Del 2 – Målgruppernas behov av stöd.....	7
Del 3 – Identifiera myndighetsgemensamma åtgärder.....	7
Löpande arbete för arbetsgruppen.....	7
ÅTGÄRDER 2024.....	8
Tema: Erfarenheter från inträffade händelser.....	8
Utbildningsdag om ras, skred, erosion och slamström	9

Arbetsgrupp naturolyckor

MSB bildade 2017 en arbetsgrupp med syftet att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga, mildra effekterna av och öka förmågan att hantera naturolyckor och naturhändelser i Sverige. I arbetsgruppen deltar centrala myndigheter, SKR samt länsstyrelserepresentanter.

Arbetsgruppens uppgift är att gemensamt, utifrån myndigheternas olika kunskaper skapa en god förståelse för och en samlad bild av risker, hot och förmågor inom området naturolyckor och naturhändelser i Sverige.

Utifrån en samlad bild av risker, hot och förmågor ska gemensamma åtgärder genomföras för att göra Sverige mindre sårbart för naturolyckor och naturhändelser i nuvarande klimat och vid ett klimat i förändring.

Deltagare i arbetsgruppen

- Boverket
- Jordbruksverket
- Lantmäteriet
- Livsmedelsverket
- Länsstyrelsen Stockholms län
- Länsstyrelsen Västerbottens län
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
- Naturvårdsverket
- Riksantikvarieämbetet (RAÄ)
- Skogsstyrelsen
- SMHI
- Statens geotekniska institut (SGI)
- Svenska Kraftnät
- Sveriges geologiska undersökning (SGU)
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Trafikverket

Möten i arbetsgruppen

Arbetsgruppen träffas fyra-fem gånger per år. Under 2024 genomförs följande möten:

- 22 februari 09.30-11.30
- 9 april 09.30-11.30
- 7 maj Workshop lärande från olyckor (fysiskt)
- 3-4 oktober – Möte tillsammans med Naturfareforum i Norge (fysiskt)
- 3 december 09.30-11.30

En gemensam aktivitetsplan

För varje år tar arbetsgruppen fram en gemensam aktivitetsplan för arbetet med att förebygga och hantera naturolyckor i Sverige. Syftet med aktivitetsplanen är att prioritera och samordna det myndighetsgemensamma arbetet för att göra Sverige mindre sårbart för allvarliga naturolyckor och naturhändelser i nuvarande klimat och vid ett klimat i förändring.

Målsättningar

Aktivitetsplanen tas fram bland annat för att bidra till de globala målen och prioriteringarna i Sendairamverket¹. Aktivitetsplanens åtgärder förväntas även att bidra till regeringens nationella mål för klimatanpassning och krisberedskap samt de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 för hållbar utveckling, framförallt mål 6, 11 och 13.

Målgrupper

Målgrupperna för arbetsgruppen är de aktörer i samhället som agerar vid en naturhändelse samt arbetar med att förebygga naturhändelser. Olika åtgärder i aktivitetsplanen kan fokusera på olika målgrupper.

Åtgärder i aktivitetsplanen

Aktivitetsplanens ambition är att prioritera åtgärder där medverkan från flera myndigheter är en förutsättning för att ge ett bra resultat.

¹ Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

Arbetet med att ta fram aktivitetsplanen

Arbetsgruppen naturolyckor har genomfört arbetet med att ta fram aktivitetsplanen genom tre steg:

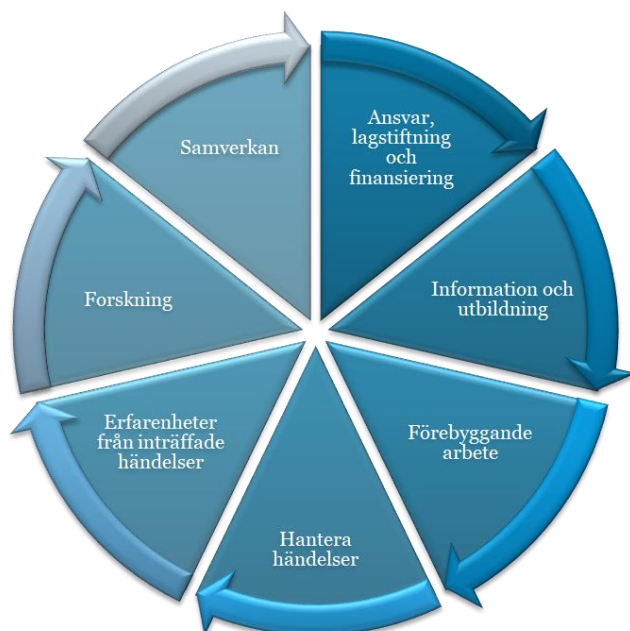
1. Identifiera problembilden med brister och sårbarheter för att förebygga och hantera naturolyckor och naturhändelser utifrån myndigheternas kunskaper.
2. Identifiera kommuner, länsstyrelser och andra målgruppers behov av stöd för att förebygga och hantera naturolyckor och naturhändelser.
3. Utifrån behoven identifiera myndighetsgemensamma åtgärder för att förebygga och hantera naturolyckor och naturhändelser.

Del 1 – Identifiera problembild

Arbetet med aktivitetsplanen inleddes under 2017. Först genomfördes ett arbete med utgångspunkt från Sendairamverket. Sendairamverket innehåller mål och prioriteringar samt förslag på åtgärder för att nå prioriteringarna. Utifrån åtgärderna i Sendairamverket identifierades behov av åtgärder som finns inom naturolycksområdet i Sverige.

Arbetsgruppen har även arbetat med att analysera och identifiera brister och sårbarheter utifrån olika naturolyckstyper. Utifrån de identifierade bristerna togs åtgärdsförslag fram.

De identifierade bristerna och sårbarheterna har sedan sorterats in i ett antal övergripande områden. De övergripande områdena, samt förslag på åtgärder har använts som underlag till del 2.

Figur 1 Övergripande områden för identifierade åtgärder

Del 2 – Målgruppernas behov av stöd

För att fånga målgruppernas behov arrangerades en workshop under hösten 2018. Under 2019 genomfördes en workshop med fokus på ansvarsfrågor. Under 2020 genomfördes en workshop tillsammans med nätverket Making Cities Resilient, som består av kommuner som arbetar för att implementera Sendairamverket på lokal nivå. Under 2022 anordnades en workshop där den första rapporten från Nationella expertrådet för klimatanpassning² analyserades.

Syftet med workshoparna var att med hjälp av aktörer utanför myndighetsnätverket identifiera och prioritera viktiga åtgärder för att förebygga och hantera naturolyckor och naturhändelser.

Del 3 – Identifiera myndighetsgemensamma åtgärder

Aktivitetsplanens ambition är att prioritera åtgärder där medverkan från flera myndigheter är en förutsättning för att ge ett bra resultat. Arbetsgruppen naturolyckor har gått igenom de förslag till åtgärder som föreslagits under workshoparna för att identifiera de åtgärder som är lämpliga för arbetsgruppen att arbeta vidare med.

Löpande arbete för arbetsgruppen

Utöver de aktiviteter som genomförs kommer arbetsgruppen att arbeta för att skapa en samlad bild av risker, hot och förmågor inom området naturolyckor och naturhändelser i Sverige. Detta sker genom samverkan vid arbetsgruppens möten samt vid studiebesök.

Arbetsgruppen kommer också att utgöra ett forum för att löpande under året diskutera och förankra uppdrag och projekt där behov av samverkan finns inom naturolycksområdet.

Under 2024 revideras behovet av identifierade myndighetsgemensamma åtgärder. En ny aktivitetsplan tas fram där åtgärder för 2025 prioriteras.

² Första rapporten från Nationella expertrådet för klimatanpassning 2022. Nationella expertrådet för klimatanpassning.

Åtgärder 2024

Tema: Erfarenheter från inträffade händelser

Beskrivning av åtgärd

Att lära från inträffade naturolyckor är en viktig del i det systematiska säkerhetsarbetet. Att undersöka och utreda vad som hänt och hur man har hanterat situationen, och beskriva vilka skador och kostnader som uppstått skapar förutsättningar för samhället att minska riskerna för liknande händelser i framtiden.

I dagsläget finns ingen samlad systematisk insamling, sammanställning och analys av konsekvenserna efter inträffade naturhändelser i Sverige. Genom detta tema ska arbetsgruppen öka kunskapen om hur erfarenheter tas tillvara vid inträffade händelser samt utveckla förslag till uppföljning av händelser.

Aktiviteter

- Ta tillvara kunskaper från olika inträffade händelser, genom presentationer på arbetsgruppens möten.
- Kartlägga hur insamling av erfarenheter från inträffade naturolyckor genomförs på myndigheter och hos andra aktörer i Sverige idag.
- Kartlägga hur andra länder följer upp inträffade händelser, bland annat genom erfarenhetsutbyte med Norge.
- Identifiera eventuella behov av kompletteringar i den uppföljning som görs.
- Utveckla ett förslag till checklista för uppföljning av olika inträffade naturolyckor.

Målgrupp

Myndigheter i arbetsgruppen

Resursbehov och finansiering

Tid avsätts på planerade möten i arbetsgruppen samt för mindre uppgifter mellan möten.

Ansvarig myndighet

MSB

Medverkande myndigheter och aktörer

Samtliga i arbetsgruppen

Utbildningsdag om ras, skred, erosion och slamström

<p>Beskrivning av åtgärd</p> <p>Det finns ett behov av att öka kunskapen hos samhällets aktörer om ras, skred, erosion och slamströmmar.</p> <p>Under 2022 genomfördes en utbildningsdag i Jämtlands län för att öka kunskapen hos kommunerna, räddningstjänsten och skogsägare om ras, skred, erosion och slamströmmar. Fokus var på det förebyggande arbetet för ny och befintlig bebyggelse.</p> <p>Under 2024 kommer utbildningsdagar genomföras, där SGI:s vägledning om geoteknisk säkerhet i kommunal planering presenteras tillsammans med annan information från olika myndigheter. Sju stycken länsstyrelser har kontaktats. Varje utbildningstillfälle kommer att genomföras under en halvdag.</p>
<p>Målgrupp</p> <p>Kommuner, räddningstjänst och skogsägare</p>
<p>Resursbehov och finansiering</p> <p>Ca 1-7 dagar per myndighet</p>
<p>Ansvarig myndighet</p> <p>SGI</p>
<p>Medverkande myndigheter och aktörer</p> <p>MSB, SGU, Boverket, Trafikverket och Skogsstyrelsen.</p>

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap